

6.SINIF MATEMATİK
1. DÖNEM 1. YAZILIYA
HAZIRLIK SORULARI

Hazırlayan:

Sinan SARITAŞ

www.sinansaritas.com

Soruların Çözümü

[instagram.com/sinansaritasmatematik/](https://www.instagram.com/sinansaritasmatematik/)

Hesabında yayınlanacaktır.

M.6.1.1.1. Bir doğal sayının kendisiyle tekrarlı çarpımını üslü ifade olarak yazar ve değerini hesaplar.

1) 81 sayısına eşit olan üç farklı üslü ifade yazınız.

$$\begin{aligned}3^4 &= 81 \\9^2 &= 81 \\81^1 &= 81\end{aligned}$$

2) 5³ TL parası olan Emre, her gün 2⁴ TL harcarsa parası kaçınıcı günde 40 TL'nin altına düşer?

1.Adım: Emre'nin başlangıçtaki parasını hesaplayalım $5^3 = 5 \times 5 \times 5 = 125$ TL
2.Adım Emre'nin her gün harcadığı miktarı hesaplayalım $2^4 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$ TL
3.Adım: Günlere göre kalan para miktarını hesaplayalım
1.gün sonunda: $125 - 16 = 109$ TL
2.gün sonunda: $109 - 16 = 93$ TL
3.gün sonunda: $93 - 16 = 77$ TL
4.gün sonunda: $77 - 16 = 61$ TL
5.gün sonunda: $61 - 16 = 45$ TL
6.gün sonunda: $45 - 16 = 29$ TL 6. günün sonunda parası 29 TL'ye düşüyor, bu 40 TL'nin altındadır.

3) 3⁵ üslü ifadesinin tabanı 3 artırılıp, kuvveti 2 azaltılıyor. Buna göre, bu üslü ifadenin değeri nasıl değişir?

Başlangıç durumu: 3⁵
Tabanı 3 artırıyoruz: $(3+3)^5 = 6^5$
Kuvveti 2 azaltıyoruz: 6³
Şimdi her iki ifadenin değerini hesaplayalım:
Orijinal ifade: $3^5 = 3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 = 243$
Yeni ifade: $6^3 = 6 \times 6 \times 6 = 216$
Fark $243-216=27$ azalmıştır.

4)

Aşağıdaki tabloda dört farklı aracın yolculuk başlangıcındaki yakıt miktarları üslü ifade olarak litre cinsinden verilmiştir.

A aracı	B aracı	C aracı	D aracı
5 ³ L	2 ⁶ L	4 ³ L	3 ⁴ L

500 km'lik bir yolculuk sonunda bu araçların depolarında kalan yakıt miktarları ise aşağıdaki tabloda üslü ifade olarak litre cinsinden verilmiştir.

A aracı	B aracı	C aracı	D aracı
5 ² L	2 ⁴ L	5 ² L	3 ³ L

Bu yolculuk boyunca yakıt ikmali yapmayan araçlardan hangisi en az yakıt tüketmiştir?

Araç	Başlangıç Yakıtı	Bitiş Yakıtı	Tüketilen Yakıt
A	5 ³ = 125 L	5 ² = 25 L	100 L
B	2 ⁶ = 64 L	2 ⁴ = 16 L	48 L
C	4 ³ = 64 L	5 ² = 25 L	39 L
D	3 ⁴ = 81 L	3 ³ = 27 L	54 L

En az yakıt tüketen araç C aracıdır (39 L).

5) Tabanı ve üssü doğal sayı olan bir üslü ifadede taban ve üssün toplamı 8'dir.

Bu üslü ifadenin değeri en fazla kaç olur?

Tabanı a üssü b olan bir üslü ifade düşünelim.
a ve b'nin doğal sayı olduğunu ve toplamlarının 8 olduğunu biliyoruz.
Olası (a,b) çiftleri: (8,0), (1,7), (2,6), (3,5), (4,4), (5,3), (6,2), (7,1)
Şimdi her bir çift için a^b değerini hesaplayalım:

$$\begin{aligned}8^0 &= 1 \\1^7 &= 1 \\2^6 &= 64 \\3^5 &= 243 \\4^4 &= 256 \\5^3 &= 125 \\6^2 &= 36 \\7^1 &= 7\end{aligned}$$

Bu değerler arasında en büyük olanı 4⁴ = 256'dır.

6)

Üç farklı ülkede üç farklı türdeki yenilenebilir enerji santrallerinin yıllık elektrik üretim kapasitesi (gigawatt saat cinsinden) aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo: Ülke - Yenilenebilir Enerji Santrali Yıllık Üretim Kapasitesi (GWh)

Ülke	Rüzgar	Güneş	Hidroelektrik
A	5^3	6^2	4^3
B	7^2	3^3	8^2
C	4^3	9^2	5^2

Her ülke için toplam yıllık elektrik üretim kapasitesini hesaplayalım:

Ülke A: $5^3 + 6^2 + 4^3$

Ülke B: $7^2 + 3^3 + 8^2$

Ülke C: $4^3 + 9^2 + 5^2$

Şimdi bu değerleri hesaplayalım:

Ülke A: $5^3 + 6^2 + 4^3 = 125 + 36 + 64 = 225$ GWh

Ülke B: $7^2 + 3^3 + 8^2 = 49 + 27 + 64 = 140$ GWh

Ülke C: $4^3 + 9^2 + 5^2 = 64 + 81 + 25 = 170$ GWh

Şimdi bu değerleri büyükten küçüğe doğru sıralayalım:

$225 \text{ GWh} > 170 \text{ GWh} > 140 \text{ GWh}$

$A > C > B$

bir enerji
lam yıllık
nışını

7)

Eşit kollu terazinin 2 farklı kefesine eşit kütleli cisimler konulduğunda terazinin kolları dengede kalır. Terazinin bir kefesine ağırlığı 8^3 gr bir ağırlık diğer kefesine ise kütleleri 4^2 gram olan toplar konulacaktır.

Terazinin dengede kalabilmesi için sağ kefeye şekildeki toplardan kaç tane konması gerekmektedir?

Önce sol kefedeki ağırlığı hesaplayalım:

$8^3 = 8 \times 8 \times 8 = 512$ gr

Sağ kefeye konulacak topların ağırlığını hesaplayalım: $4^2 = 4 \times 4 = 16$ gr (her bir top için)

Terazinin dengede kalması için sağ kefedeki ağırlık da 512 gr olmalıdır. Kaç tane 16 gr'lık top 512 gr eder, bunu hesaplayalım:

$512 \div 16 = 32$ tane

2'nin kuvvetlerini sırasıyla hesaplayalım ve 150 ile karşılaştıralım:

8) 2'nin sıfırdan büyük doğal sayı kuvvetlerinden hangilerinin değeri 150'den küçüktür?

150'den küçük olan 2'nin kuvvetleri:

$2^1, 2^2, 2^3, 2^4, 2^5, 2^6, 2^7$

$2^1 = 2 < 150$
 $2^2 = 4 < 150$
 $2^3 = 8 < 150$
 $2^4 = 16 < 150$
 $2^5 = 32 < 150$
 $2^6 = 64 < 150$
 $2^7 = 128 < 150$
 $2^8 = 256 > 150$

9) Aşağıdaki sayıları, küçükten büyüğe doğru sembol kullanarak sıralayınız.

$9^3, 3^5, 7^3, 6^3, 5^4$

$9^3 = 9 \times 9 \times 9 = 729$

$3^5 = 3 \times 3 \times 3 \times 3 \times 3 = 243$

$7^3 = 7 \times 7 \times 7 = 343$

$6^3 = 6 \times 6 \times 6 = 216$

$5^4 = 5 \times 5 \times 5 \times 5 = 625$

Küçükten büyüğe doğru sıralama:
 $216 < 243 < 343 < 625 < 729$

$6^3 < 3^5 < 7^3 < 5^4 < 9^3$

10) $12 \cdot 10^{15}$ sayısı kaç basamaklı bir sayıdır?

$12 \cdot 10^{15}$ sayısı 16 basamaklı bir sayıdır.

M.6.1.1.2. İşlem önceliğini dikkate alarak doğal sayılarla dört işlem yapar.

1) $150 + 8^2 \times (3 + 7)$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &150 + 8^2 \times (3 + 7) \\ &= 150 + 8^2 \times 10 \\ &= 150 + 64 \times 10 \\ &= 150 + 640 \\ &= 790 \end{aligned}$$

2) $6^2 \cdot (27 \div 9 - 1) - (2^6 - 24)$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &6^2 \cdot (27 \div 9 - 1) - (2^6 - 24) \\ &= 6^2 \cdot (3 - 1) - (64 - 24) \\ &= 6^2 \cdot 2 - 40 \\ &= 36 \cdot 2 - 40 \\ &= 72 - 40 = 32 \end{aligned}$$

$$6^2 = 36$$

3) $(8 + 7 \cdot 3) - (24 \div 2 - 10) + 6$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &(8 + 7 \cdot 3) - (24 \div 2 - 10) + 6 \\ &= (8 + 21) - (12 - 10) + 6 \\ &= 29 - 2 + 6 \\ &= 27 + 6 \\ &= 33 \end{aligned}$$

4) $(10 - 6) \div 2 + 4^2 \times (10 - 3)$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &(10 - 6) \div 2 + 4^2 \times (10 - 3) \\ &= 4 \div 2 + 4^2 \times 7 \\ &= 4 \div 2 + 16 \times 7 \\ &= 2 + 112 \\ &= 114 \end{aligned}$$

5) $[30 + (2^3 + 3^2 + 5) \times 3] - 2$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &[30 + (2^3 + 3^2 + 5) \times 3] - 2 \\ &= [30 + (8 + 9 + 5) \times 3] - 2 \\ &= [30 + 22 \times 3] - 2 \\ &= [30 + 66] - 2 \\ &= 96 - 2 \\ &= 94 \end{aligned}$$

6) $(360 \div 9) \times 4 = A$

$360 \div (9 \times 4) = B$ Yukarıda verilen işlemlere göre $A \div B$ işleminin sonucu kaçtır?

Önce A'yı hesaplayalım:

$$(360 \div 9) \times 4 = A$$

$$40 \times 4 = 160 \quad A = 160$$

Şimdi B'yi hesaplayalım:

$$360 \div (9 \times 4) = B$$

$$360 \div 36 = 10 \quad B = 10$$

$$\text{Şimdi } A \div B \text{ işlemini yapalım: } A \div B = 160 \div 10 = 16$$

7) $5 \times (5^2 - 2 \times 5 + 5) - 10^2$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &5 \times (5^2 - 2 \times 5 + 5) - 10^2 \\ &= 5 \times (25 - 2 \times 5 + 5) - 100 \\ &= 5 \times (25 - 10 + 5) - 100 \\ &= 5 \times (20) - 100 \\ &= 100 - 100 \\ &= 0 \end{aligned}$$

8) $3 \cdot (12 + 2) - 5 \cdot (7 - 3)$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &3 \cdot (12 + 2) - 5 \cdot (7 - 3) \\ &= 3 \cdot 14 - 5 \cdot 4 \\ &= 42 - 20 \\ &= 22 \end{aligned}$$

9) $3^2 + 2 \div (6 - 5) \times 4^2$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &3^2 + 2 \div (6 - 5) \times 4^2 \\ &= 9 + 2 \div (6 - 5) \times 16 \\ &= 9 + 2 \div 1 \times 16 \\ &= 9 + 2 \times 16 \\ &= 9 + 32 \\ &= 41 \end{aligned}$$

10) $(6^2 \div 9) \times (2^3 + 3 - 5)$ işleminin sonucunu işlemlerinizi göstererek bulunuz.

$$\begin{aligned} &(6^2 \div 9) \times (2^3 + 3 - 5) \\ &= (36 \div 9) \times (8 + 3 - 5) \\ &= 4 \times 6 \\ &= 24 \end{aligned}$$

M.6.1.1.4. Doğal sayılarla dört işlem yapmayı gerektiren problemleri çözer.

- 1) Bir manav kilogramını 50 TL'ye aldığı muzı 72 TL'ye satmaktadır.
Bu manavın 330 TL kâr edebilmesi için kaç kg muz satması gerekir?

Kilogram Başı Kâr = Satış fiyatı - Alış fiyatı
= 72 TL - 50 TL = 22 TL
Gerekli kg = Hedeflenen kâr ÷ Kilogram başı kâr
= 330 TL ÷ 22 TL = 15 kg
Sonuç: Manavın 330 TL kâr etmesi için 15 kg muz satması gerekir.

- 2) • Ahmet ve Mehmet'in paraları toplamı 300 liradır.
• Ahmet'in parası Mehmet'in parasının 3 katından 60 lira fazladır.

Buna göre Ahmet'in kaç lirası vardır?

Mehmet'in parası: □
Ahmet'in parası: □□□ + 60
Toplam para: 300 lira
Denklemleri kuralım: □ + (□□□ + 60) = 300
Çözüm: □□□□ + 60 = 300
□□□□ = 240
□ = 60

Mehmet'in parası: 60 lira
Ahmet'in parası : (60 × 3) + 60
= 180 + 60
= 240 lira

- 3) Bir çiftçi 1275 kg elma hasat etmiş ve elmaları her kasada 20 kg olacak şekilde kasalamıştır. Çiftçi elma dolu kasaların tanesini 700 TL'den, kalan elmaların ise kilosunu 45 TL'den satmaktadır.

Çiftçi tüm elmalarını sattığında toplam kaç Türk lirası kazanır?

Toplam kasa sayısını bulalım:
1275 kg ÷ 20 kg = 63 kasa (tam dolu) ve 15 kg artan elma
Tam dolu kasaların satış gelirini hesaplayalım: 63 kasa × 700 TL/kasa = 44 100 TL
Artan elmaların satış gelirini hesaplayalım: 15 kg × 45 TL/kg = 675 TL
Toplam geliri hesaplayalım:
Tam dolu kasaların geliri + Artan elmaların geliri 44 100 TL + 675 TL = 44 775 TL

- 4) Ayşe bir ay para biriktirdikten sonra kumbarasını açtığında 76 TL 40 Kr para biriktiğini görüyor. Kumbarasında 40 tane 50 Kr, 50 tane 1 TL, 20 tane 25 Kr ve bir miktar da 10 Kr para çıkmıştır.

Buna göre, Ayşe'nin kumbarasında kaç tane 10 Kr vardır?

Önce kumbaradaki paraları TL cinsinden hesaplayalım:
40 tane 50 Kr = 40 × 0.50 TL = 20 TL
50 tane 1 TL = 50 TL
20 tane 25 Kr = 20 × 0.25 TL = 5 TL
Bu paraları toplayalım: 20 TL + 50 TL + 5 TL = 75 TL
Toplam para miktarı 76 TL 40 Kr olduğuna göre, kalan miktar: 76,40 TL - 75 TL = 1.40 TL = 140 Kr
140 Kr 10 Kr'luk madeni paralardan oluşuyor. 10 Kr'luk paraların sayısını bulmak için
140'ı 10'a bölelim: 140 ÷ 10 = 14 tane 10Kr vardır.

- 5) Bir sinema salonundaki satılmamış biletlerin sayısı, satılan biletlerin sayısından 36 fazladır. Bu sinema salonunda toplam 250 koltuk olduğuna göre, kaç bilet satılmıştır?

Bilgileri düzenleyelim:
Toplam koltuk sayısı: 250
Satılan bilet sayısı: □
Satılmamış bilet sayısı: □ + 36
Denklemleri kuralım: □ + (□ + 36) = 250

□□ + 36 = 250
36'yı çıkaralım:
□□ = 250 - 36
□□ = 214
İki kutuyu bölelim:
□ = 214 ÷ 2
□ = 107

6) Bir çiftlikte tavuk ve inekler bulunmaktadır. Çiftlikteki toplam hayvan sayısı 120'dir. Tavukların günlük yem maliyeti her 10 tavuk için 5 TL, ineklerin günlük yem maliyeti ise her 2 inek için 30 TL'dir.

Tavukların günlük yem maliyeti 40 TL olduğuna göre, ineklerin günlük yem maliyeti kaç TL'dir?

Tavukların sayısını bulalım:
Tavukların günlük yem maliyeti 40 TL
Her 10 tavuk için 5 TL maliyet
 $40 \text{ TL} \div 5 \text{ TL} = 8 \text{ grup tavuk}$
 $8 \times 10 = 80 \text{ tavuk}$

İneklerin sayısını bulalım:
Toplam hayvan sayısı 120
 $120 - 80 \text{ tavuk} = 40 \text{ inek}$
İneklerin günlük yem maliyetini hesaplayalım:
Her 2 inek için 30 TL maliyet
 $40 \text{ inek} \div 2 = 20 \text{ grup inek}$
 $20 \times 30 \text{ TL} = 600 \text{ TL}$

7) Ahmet Bey, motosikletiyle saatte ortalama 80 km hızla 5 saat boyunca yol alıyor. Ahmet Bey, aynı yolu 4 saatte gidebilmek için motosikletinin hızını saatte ortalama kaç km artırmalıdır?

Mevcut durum: $80 \text{ km/saat} \times 5 \text{ saat} = 400 \text{ km}$
Hedef: 400 km'yi 4 saatte gitmek
Yeni hız: $400 \text{ km} \div 4 \text{ saat} = 100 \text{ km/saat}$
Hız artışı: $100 \text{ km/saat} - 80 \text{ km/saat} = 20 \text{ km/saat}$
Sonuç: Ahmet Bey, hızını saatte 20 km artırmalıdır.

8) Bir çiftçi, iki farklı türde meyve satmaktadır: Elmalar ve armutlar. Bir kilogram elma 50 TL, bir kilogram armut ise 25 TL'dir. Bir müşteri, elmadan ve armuttan alarak toplam 300 TL ödeme yapmıştır.

Müşterinin kaç kilogram elma ve armut almış olabileceğini hesaplayınız.

Önce ne bildiğimizi yazalım: Elmanın kilosu 50 TL
Armutun kilosu 25 TL
Müşteri toplam 300 TL ödemiş.
Şimdi düşünelim:
Eğer sadece elma alsaydı, kaç kilo alabilirdi?
 $300 \div 50 = 6 \text{ kilo elma}$
Eğer sadece armut alsaydı, kaç kilo alabilirdi?
 $300 \div 25 = 12 \text{ kilo armut}$

Ama müşteri hem elma hem armut almış.
O zaman:
Elma miktarı azaldıkça, armut miktarı artacak
Her 1 kilo elma azaldığında, 2 kilo armut artabilir

Olası durumları yazalım:
~~6 kilo elma, 0 kilo armut~~
5 kilo elma, 2 kilo armut
4 kilo elma, 4 kilo armut
3 kilo elma, 6 kilo armut
2 kilo elma, 8 kilo armut
1 kilo elma, 10 kilo armut
~~0 kilo elma, 12 kilo armut~~

9) Bir inşaat projesinde, K vinci her 20 dakika çalışarak 900 tuğla taşımakta ve ardından 10 dakika mola vermektedir. Benzer şekilde, L vinci her 40 dakika çalışarak 1200 tuğla taşımakta ve 20 dakika mola vermektedir.

Buna göre bu çalışma düzenine göre, K ve L vinçlerinin 4 saat süresince taşıdığı toplam tuğla sayısını hesaplayınız.

K vinci: 20 dakikada 900 tuğla, 10 dakika mola.
L vinci: 40 dakikada 1200 tuğla, 20 dakika mola.

K vinci: 30 dakikada 900 tuğla (20 dakika çalışma + 10 dakika mola).
60 dakikada 1800 tuğla (2 döngü).
L vinci: 60 dakikada 1200 tuğla (1 döngü).

Bir saatte taşıma toplam tuğla sayısı
 $1800 + 1200 = 3000 \text{ tuğla}$

4 saat boyunca toplam tuğla:

$4 \times 3000 = 12000 \text{ tuğla}$

10) Bir okuldaki kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısının 2 katından 40 eksiktir. Okulda toplam 230 öğrenci olduğuna göre kız öğrenci sayısı kaçtır?

Erkek	Kız
1 kat	2 kat -40

$1 \text{ kat} + 2 \text{ kat} - 40 = 230$ (40 eksik ilave ettik $230 + 40 =$
 $3 \text{ kat} = 270$
 $1 \text{ kat} = 90$ (Erkek öğrenci sayısı)
 $230 - 90 = 140$ kız öğrenci sayısı

M.6.1.2.1. Doğal sayıların çarpanlarını ve katlarını belirler.

1) 60 sayısının tüm doğal sayı çarpanlarını yazınız.

60 sayısının çarpanları

1 x 60
2 x 30
3 x 20
4 x 15
5 x 12
6 x 10

60 sayısının tüm doğal sayı çarpanları şunlardır:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 15, 20, 30, 60
Bu çarpanlar, 60 sayısını tam bölen doğal sayılardır.

2) Ahmet Öğretmen, sınıfa getirdiği kitapları 5 veya 3 kişiye tam olarak paylaştırabileceğini söylemiştir.

Ahmet Öğretmen'in kitaplarının sayısı 50 ile 100 arasında olduğuna göre bu sayının alabileceği değerleri bulunuz.

Ahmet Öğretmen'in kitaplarının sayısı, 5 veya 3 kişiye tam olarak paylaştırılabilirse, bu sayının 5 ve 3'e tam bölünebilmesi gerekir. Yani, kitap sayısı hem 5'in katı hem de 3'ün katı olmalıdır. Bu durumda, kitap sayısını 15'in katı olarak düşünebiliriz (çünkü 15, 3 ve 5'in ortak katıdır). Şimdi, 50 ile 100 arasındaki 15'in katlarını bulalım: 15'in katları: 15, 30, 45, 60, 75, 90, 105
50 ile 100 arasındaki katlar: 60, 75, 90
Sonuç olarak, Ahmet Öğretmen'in kitap sayısı 50 ile 100 arasında alabileceği değerler şunlardır: 60, 75, 90

3) Alanı 56 cm², kenar uzunlukları doğal sayı olan dikdörtgen şeklinde bir tablo örtüsünün çevresi en az kaç santimetre olur?

Alanı 56 cm² olan dikdörtgenin olası kenar uzunlukları:

1 x 56
2 x 28
4 x 14
7 x 8

Her bir durum için çevre hesabı:

1 x 56   2(1 + 56) = 114 cm
2 x 28   2(2 + 28) = 60 cm
4 x 14   2(4 + 14) = 36 cm
7 x 8   2(7 + 8) = 30 cm

En küçük çevre: 30 cm

(7 x 8 dikdörtgeni)

Sonuç: Tablo örtüsünün çevresi en az 30 cm olur.

4) 8 sayısının 100'den büyük en küçük doğal sayı katı A 15 sayısının 100'den küçük en büyük doğal sayı katı B'dir. Buna göre A+B kaçtır?

A = 104 (8'in 100'den büyük en küçük katı)

B = 90 (15'in 100'den küçük en büyük katı)

A + B = 104 + 90 = 194

Sonuç: 194

5) 6 sayısının 80'den küçük iki basamaklı kaç tane doğal sayı katı vardır?

80'den küçük en büyük 6'nın katı: 78 (13 x 6)

İki basamaklı en küçük 6'nın katı: 12 (2 x 6)

Katlar: 12, 18, 24, 30, 36, 42, 48, 54, 60, 66, 72, 78

Toplam sayı: 12 adet

6) 18 sayısının 100'den büyük ve 200'den küçük kaç doğal sayı katı vardır?

Önce 18'in katlarını 100'den büyük olana kadar sıralayalım:
 $18 \times 6 = 108$ (İlk 100'den büyük katı)
Sonra 200'den küçük veya eşit olan son katını bulalım:
 $18 \times 11 = 198$ (200'den küçük son katı)
108 ile 198 arasındaki 18'in katlarını listeleyelim:

$18 \times 6 = 108$
 $18 \times 7 = 126$
 $18 \times 8 = 144$
 $18 \times 9 = 162$
 $18 \times 10 = 180$
 $18 \times 11 = 198$
Katları sayalım: 108, 126, 144, 162, 180, 198 Toplam 6 adet kat var.

7) İki doğal sayının çarpımı 36'dır.

Bu iki doğal sayının toplamının alabileceği değerleri işlemlerinizi göstererek bulunuz.

Öncelikle, çarpımı 36 olan doğal sayı çiftlerini bulalım:
 $1 \times 36 = 36$
 $2 \times 18 = 36$
 $3 \times 12 = 36$
 $4 \times 9 = 36$
 $6 \times 6 = 36$

Şimdi bu çiftlerin toplamlarını hesaplayalım:
 $1 + 36 = 37$
 $2 + 18 = 20$
 $3 + 12 = 15$
 $4 + 9 = 13$
 $6 + 6 = 12$
Toplamları sıralayalım: 12, 13, 15, 20, 37

8) 9'un 60'tan büyük en küçük doğal sayı katı ile üç basamaklı en küçük doğal sayı katının toplamı kaçtır?

9'un 60'tan büyük en küçük doğal sayı katını bulalım:
 $9 \times 6 = 54$ (60'tan küçük)
 $9 \times 7 = 63$ (60'tan büyük ve en küçük)
Demek ki aranan sayı 63.
Üç basamaklı en küçük doğal sayı katını bulalım:
 $9 \times 11 = 99$ (iki basamaklı)
 $9 \times 12 = 108$ (üç basamaklı ve en küçük)
Demek ki aranan sayı 108.
Bu iki sayıyı toplayalım: $63 + 108 = 171$

9) 48 sayısının kaç tane çift doğal sayı çarpanı vardır?

Önce 48'in tüm pozitif çarpanlarını bulalım:
 $48 = 1 \times 48$
 $48 = 2 \times 24$
 $48 = 3 \times 16$
 $48 = 4 \times 12$
 $48 = 6 \times 8$

1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 16, 24, 48
Şimdi bu çarpanlar arasından çift olanları seçelim:
2, 4, 6, 8, 12, 16, 24, 48 Çift çarpanları sayalım: Toplam 8 tane çift çarpan var.

M.6.1.2.2. 2, 3, 4, 5, 6, 9 ve 10'a kalansız bölünebilme kurallarını açıkla ve kullanır.

1) Dört basamaklı 835■ sayısı 2 ve 3 ile kalansız bölünebilmektedir.

Buna göre ■ yerine gelebilecek rakamları yazınız ve açıklayınız.

2 ile bölünebilme için: Son rakam çift olmalı (0, 2, 4, 6, 8).
3 ile bölünebilme için: Rakamlar toplamı 3'ün katı olmalı.
 $835■$ için rakamlar toplamı: $8 + 3 + 5 + ■ = 16 + ■$, $16 + ■$ 'nin 3'e bölünebilmesi için ■ yerine: 2 ve 8 yazılmalıdır.
2 ve 8 çift oldukları için 2 ile de tam bölünür bu sayı.
Sonuç: ■ yerine 2 ve 8 gelebilir.

2) 562■ dört basamaklı doğal sayısı 3 ile tam bölünebildiğine göre ■ yerine kaç farklı rakam yazılabilir?

Bir sayının 3 ile tam bölünebilmesi için, rakamlarının toplamı 3'e tam bölünebilmelidir.
 $562■$ Burada $5 + 6 + 2 = 13$ sabittir. ■ yerine gelecek rakam, bu toplamı 3'e tam bölünebilir hale getirmelidir.
 $13 + ■$ toplamı 3'ün katı olmalıdır.
Bu durumda ■ yerine gelebilecek rakamlar: 2, 5, 8

3) Ece'nin doğduğu yıl 4, 5 ve 9 ile kalansız bölünebilen 19 ■▲ şeklinde dört basamaklı bir sayıdır.

Buna göre ve ▲ ve ■ yerine yazılması gereken rakamları bulunuz.

4 ile bölünebilme: Bir sayının 4 ile bölünebilmesi için son iki basamağının oluşturduğu sayı 4 ile tam bölünmelidir.

5 ile bölünebilme: Bir sayının 5 ile bölünebilmesi için son basamağının 0 veya 5 olması gerekir.

9 ile bölünebilme: Bir sayının 9 ile bölünebilmesi için rakamları toplamının 9'un katı olması gerekir.

5 ile bölünebilme: Son basamak 0 ya da 5 olmalıdır.

4 ile bölünebilme: Son iki basamak 0 olmalıdır ve bu sayı 4'e bölünebilmelidir.

9 ile bölünebilme: Sayının rakamları toplamı 9'un katı olmalıdır.

Yani: $1+9+\square+\square = 10+\square+\square$

$1+9+\square+\square = 10+\square+\square$

Buradan $\square=0$ olduğu için $10+\square$ 9 ile bölünebilmesi için $\square=8$ olması gerekir.

Sayımız 1980'dir.

4) Anıket, hiç artırmayacak şekilde, Z arkadaşına eşit şekilde paylaştırabileceği 432△ tane kalem, 5 arkadaşına hiç artmadan eşit şekilde paylaştırmıştır.

Buna göre △ yerine yazılabilecek rakam kaçtır? Açıklayınız.

Sayı hem 2'ye hem de 5'e tam bölünmeli.

5'e bölünmesi için son rakam 0 veya 5 olmalı.

2'ye bölünmesi için son rakam çift olmalı.

Bu koşulları sağlayan tek rakam 0'dır.

Yani 0 yerine yazılmalıdır.

5) 170▲ dört basamaklı sayısı 6'ya tam bölünüyorsa ▲ kaçtır?

2'ye bölünebilme kuralı: Sayının birler basamağı çift olmalıdır.

Yani ▲ çift bir rakam olmalıdır (0, 2, 4, 6 veya 8).

3'e bölünebilme kuralı: Sayının rakamları toplamı 3'e tam bölünmelidir.

Rakamların toplamı: $1 + 7 + 0 + \Delta = 8 + \Delta$

$8 + \Delta$ ifadesinin 3'e tam bölünebilmesi için:

Eğer $\Delta = 1$ ise, $8 + 1 = 9$ (3'e bölünür, ama ▲ çift değil)

Eğer $\Delta = 4$ ise, $8 + 4 = 12$ (3'e bölünür ve ▲ çift)

Diğer çift sayılar (0, 2, 6, 8) için toplam 3'e bölünmez.

Sonuç: $\Delta = 4$ 'tür.

6) Erdem Bey evine aldığı buzdolabının ücretinin tamamını satıcıya 9 eşit taksit ile ödemiştir.

Erdem Bey'in buzdolabı için ödediği toplam tutar dört basamaklı

13▲40 doğal sayısına eşittir. Buna göre, ▲ kaçtır?

9'a bölünebilme kuralına göre, bir sayının rakamları toplamı 9'a tam bölünebiliyorsa, o sayı da 9'a tam bölünür.

Rakamlar toplamı: $1 + 3 + \Delta + 4 + 0 = 8 + \Delta$

$8 + \Delta$ ifadesinin 9'a tam bölünebilmesi için $\Delta = 1$ olmalıdır.